

A lakásépítésekéről tárgyalt a II. kerületi tanács

A szegedi II. kerületi tanács tegnap délelőtti megkezdésén Igloi Ferenc tanács elnöke elnökléssel napirend előtt megtárgyalta Póntya Józsefnek, a végrehajtó bizottság elnökének a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint a vb és a szakigazgatási szervek munkájáról szóló jelentését.

Ezután a tanácsülés elfogadta a vb-elnök napirendi javaslatát s először is megvitatta az építési és közlekedési állandó bizottság előterjesztését. Ebben tájékoztatták a tanács tagjait a II. kerületben előirányzott állami-, szövetkezeti-, társas- és magánlakás építkezések feltételeinek biztosításáról, az építkezésekre szükséges területek kisajátításának, a legfontosabb közművesítési munkák és az építési anyagok beszerzési lehetőségeinek helyzetéről. Az előterjesztés szerint a József Attila sugárút —Körtöltés—Lugas utca—Csillag tér—Retek utca—Szamos utca és a Tápió sor által bezárt területen mintegy 6 ezer lakás felépítését vette tervbe a megyei jogú városi tanács. Nagyjából ez azt jelenti, Szeged hosszú évekre szóló lakásépítési programjának jelentős része a II. kerület igazgatási területén valósul meg. Az építkezések első üteméhez szükséges terület előkészítése már tavaly ősszel megkezdődött, s ez azért is említésre méltó, mert a városban első ízben történik, hogy nagy volu-

menű építkezést megelőző az alapközművesítés. A több mint 58 millió forintba kalkulált beruházási program alapján készülnek a kiviteli tervek s első szakaszban ezek az úttest, járda, gáz, víz, csatorna, elektromos hálózat, távbeszélő hálózat építését írják elő. A Tarján telep néven ismert beépítendő területen 32 ezer négyzetméter útburkolat, 23 ezer négyzetméter járda és több mint 41 ezer négyzetméter alapterületű park épül és jut a kerületi tanács kezelésébe.

Az előterjesztés utalt arra, hogy a végrehajtó bizottság már korábban jóváhagyta az ugyancsak Tarján telepi OTP társasház építkezések ütemtervét. A kerületi tanács építési és közlekedési csoportja szerződést kötött az Építésiügyi és Városfejlesztési Minisztérium Típus-tervező Intézetével a beruházási program készítésére. A program szállítási határideje 1967. november 15., ennek alapján a kisajátítási tervek mintegy 600 lakásból álló minta lakótelep épül ezen a területen.

A családi lakóház építkezésekhez a kerületi tanács a múlt évben Baktóban kisajátított házhelyeket az OTP útján áruba bocsátotta. A házhelyek mintegy 50 százaléka talált eddig gazdára, így a további kisajátításokat egyelőre felfüggesztették. Késleteti a magánházak építését az építési anyagok beszerzésének korlátozott volta, aminek főként az az oka, hogy a megye bel-

víz sújtotta területein az építkezésekhez szükséges anyagokat soron kívül a meglévő keretből kellett kielégíteni.

Az előterjesztéshez Solymosi Lajos és Nagy József tanács tagok szóltak hozzá, észrevételeikre Késmárki Kálmán, a megyei TŰZEP áruforgalmi osztályának vezetője, Póntya József vb-elnök és Nemes József, a kerületi tanács építési és közlekedési csoportjának vezetője adott választ. Az előterjesztést a tanács elfogadta.

Ezután tudomásul vette a tanács a kerület I. félévi költségvetési gazdálkodásáról, illetve az I. félévi közsefjelesztési alap felhasználásáról szóló jelentést, majd előterjesztésekre, interpellációkra került sor. Közérdekű bejelentést tettek dr. Kerepesi József vb-titkár, Solymosi Lajos, Lőrincz István, Radics Sándor, Ördög János, Czirok Józsefné, Szatmari Béla, Egri Istvánné, Gábor Ferencné, Hajnal László és Nagy László tanács tagok.

Százéves a Magyar Történelmi Társulat

A Magyar Történelmi Társulat alapításának századik évfordulója alkalmából kedden a Magyar Tudományos Akadémián ünnepi

Milliókkal több tégl

A Tégl- és Cserépipari Tröszt tavaly kezdte meg az iparág gyorsított fejlesztési programját. A gyorsított fejlesztés első üteme szerint hat új téglagyárat építenek, és öt régi üzemben teljes rekonstrukciót végeznek. A ceglédi és a debreceni 1-es számú régi üzem korszerűsítését már az első félévben befejezték. Ceglédén évi 6, Debrecenben évi 8 millió téglával növelik a termést. A következő hónapokban pedig már megkezdik a munkát az új devecei, hajdúszoboszlói, köröshgyi, pilisborosjenői, putnoki és teskándi gyár is. Eredményként az idén ötven, jövőre hetven és 1969-ben további 36 millió téglával bővül az iparág termelése.

A gyorsított program második ütemében Balatonszentgyörgy, Keresztespuszta, Kisbér, Kiskőszállás és Székesfehérvár kap új téglagyárat. A harmadik ötéves tervben összesen mintegy negyven új gyárat építenek vagy régít korszerűsítnek. Végéreményben 1970 végéig évi 500 millió téglával bővül az iparág kapacitása. (MTI)

Gazdasági verseny emberek közötti verseny

Augusztus 8-án közlemény jelent meg a lapokban, mely szerint a hónap végéig azok a vállalatok, amelyek hitelt kérnek szocialista gépiparban, előnyben részesülnek. Előnyös hitelekkel bővíteni a gépparkot, sőt pusztán, hogy kap hitelt a vállalat a fejlesztésre, már ma, mindez nem akármilyen lehetőség a jövő évi gazdálkodás szempontjából. A korszerű berendezésekkel folytatott termelés előnye — a rövidebb idő alatt előállítható nagyobb és jobb minőségű termék-mennyiség — kitűnő gazdasági kondíciókat ad a gyáraknak, amire jövőre ugyancsak nagy szükség lesz. A vállalatok 1968-ban már valóban munkájuk szerint jutnak majd anyagi eszközökhöz — az általuk termelt és értékesített áru ellenértékéért. A piac igényeit joggal ismerő, az igények változását rugalmasabban követni képes gyár könnyebben, s nagyobb eredménnyel tudja majd kamatoztatni befektetéseit. Ahhoz, hogy rugalmasabban követhesse a piac változásait, nos ahhoz kell a jó gazdasági kondíció.

A jó kondícióknak számtalan összetevője van: nem lehetnek például a gyárnak felesleges készletei, elfekvő termékei, amelyekben benne fekszik a pénz, hiszen ezt az elfekvő vagyont a felforrósított termelés érdekében pótolni kell valóságos bankókkal — kölcsönökkel, hitelekkel — azokért meg kamatot kell fizetni. A nyereségnek nagy részét felemészthetik a kamatok — kevesebb jut a különböző alapokra, s így a későbbi időszakban még hátrányosabb helyzetbe kerül a gyár. A jó kondícióhoz szükséges a kapacitás jó kihasználása is, hogy a gépek gyorsan megtermeljék vételárukat. Persze kell még a jó gyártmány és a jó termelésfejlesztés is, azonban kivált ennél az utóbbinál ügyelni kell a helyes arányokra: a túlságosan nagy beruházás ugyanolyan károkat okozhat, ugyanúgy gyengítheti egy-egy gyár esélyeit, mint a túlságosan kicsi bővítés.

Nem valószínű, hogy már jövőre túlságosan heves verseny alakulna ki gyáraink között a piacon, hiszen ne feledjük, hogy egyelőre még elég sok terméknel nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Azután meg is kell tanulnia sok mindent a vállalatoknak ahhoz, hogy felismerjék a versenyben rejlő lehetőségeket, ehhez a gyakorlat szolgáltatja majd a legjobb tananyagot; ugyanis a nagyobb önállóságban a gyárak először az eddiginél sokkal nagyobb kockázatot vélnék, és ez óvatosságra készíteti őket. A nagyobb nyereségre; a nagyobb személyes jövedelemre megnyíló lehetőség azonban elindítja majd természetesen a folyamatot: többet eladni, nagyobb piacot szerezni — és ez a törekvés egyre erőteljesebben jelentkezik máris. S ezzel együtt természetesen az a szándék is, hogy a másik gyár piacát, vevőit megszerezzék.

Ne feledjük azonban, hogy ennek a versenynek a termelőeszközök társadalmi tulajdonviszonyai közötti végsősoron mindannyiunk gyarapodását, mindannyiunk gazdagodását kell eredményeznie. Egyszerűen azért, mert miközben egy gyár nagyobb nyereségre akar szert tenni — hogy magasabb jövedelemhez jutassa alkalmazottait — a nagyobb nyereségből a közös kasszába is egyre többet fog befizetni. És ami még ennél is fontosabb, hogy a közös kasszával nem fog meg gondolatlanul gazdálkodni, hiszen akkor saját zsebét is soványítaná.

— És ha egy vállalat csődbe jut? — kérdezik sokan, vitatkoznak ezen sokan napjainkban. A válasz ma már kikristályosodott: szocialista tervgazdálkodásban a hagyományos értelemben nem mehet csődbe egyetlen gyár sem. Nem mehet, mert valamennyi üzemi képes gyárunkra szükség van a népgazdaságnak — azért építettük, azért állítottuk őket munkába. Egyetlen munkahelyünk sincs, amely ne lenne képes hasznosan termelni. Csak egyes vállalatok vezetői juthatnak csődbe! A gyár nem. Lehet, hogy majd mást gyártanak, de a berendezésekre, munkásokra szükség lesz továbbra is. Persze kár az a szocialista népgazdaságnak, amikor egy vállalat ekkora belső átalakításra szorul, de ilyenkor még mindig jobb, ha kiderül arról a gyárról, hogy termékeire a piacnak nincs szüksége, mintha csődbe termel a raktáraknak. Ráadásul ilyen helyzet után könnyen kiderülhet, hogy más vezetés alatt a korábban deficités vállalat nagyon is jól boldogul, helye van a gazdasági életben.

A gazdasági verseny emberek közötti verseny is tehát. A piacon nemcsak az áruból derül ki, hogy milyen korszerű, vagy hogy mennyire jó vagy rossz. A piac a készítőkről is bizonyítványt állít ki, a jól felkészült alapos, és korszerű ismeretekkel bíró vezetőgárda, a jó felkészültségű szakmunkás- és szakemberegárdával semmiképp se maradhat le a versenyben. A jó gazdasági kondícióknak ez legfőbb záloga: felkészült munkás- és vezetőgárda. Öröndetes, hogy gyárak felső vezetőinek — tehát a főmérnöki, igazgatói beosztásban dolgozóknak tíz százaléka ma is tanul valamelyik szervezett oktatási fórumon. Vagy továbbképezi magát, vagy a második diploma kedvéért fogott újból a tanuláshoz.

A versenyre — ami tulajdonképpen már meg is kezdődött — készülni kell és most kell készülni: most kell felkészíteni a vezetőknél és a beosztottaknál a vállalatokat a mérkőzésre. Rendbe tenni a raktárakat, rendezni az adósságokat, felülvizsgálni a gépparkot: mire van szükség, mit nem szabad továbbtartani: felülvizsgálni a gyártmányokat, s most már nemcsak a gyártók, hanem a vásárlók szemével is — s végül felülvizsgálni a képességeket, szakértelmet, hol kell gyarapítani azt, hol elégséges.

Augusztus 8-án amolyan kis részverseny kezdődött máris, azzal, hogy napvilágot látott a közlemény, mely szerint a vállalatok augusztus 31-ig előnyös hitelekért kérhetnek szocialista országokból tervezett gépvásárlásaikra. Huszonhárom nap alatt kell dönteni. Ott, ahol a jövő évi fejlesztés kérdéseivel még nem foglalkoztak, ott 23 nap alatt aligha juthatnak most döntésre, a tanulságokat azonban ott is leszűrhetik: a piaci verseny közepette előkelő helyezésre csak ott számíthatnak, ahol a vezetők és a beosztottak mindig összhangban állnak — „napra készen” — a követelményekkel.

II. GERENCSE FERENC

Napirenden a bedolgozói rendszer szabályozása

Több ezer ember otthon vállalhat munkát

Igen aktuális és sokakat érdeklő kérdést tárgyalt tegnap, keddi ülésén a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának Elnöksége. A bedolgozói rendszerről, annak eddigi eredményeiről és továbbfejlesztésének lehetőségeiről volt szó. Szegeden és a megyében van lehetőség arra, hogy a ktsz-ek mellett a vállalatok is alkalmazzák az otthon dolgozó embereket.

Az új gazdaságirányítási rendszerben a vállalatok vezetői nagyobb önállósággal irányíthatják — többek között — saját munkaerő-gazdálkodásukat, ameklyek keretében lehetőségük nyílik arra is, hogy igénybe vegyenek olyan tartalékokat, amelyek a bedolgozói rendszerben rejlének.

Kétoldalú érdekelttség

A bedolgozói rendszer kétoldalú érdekeltséget elégít ki. A vállalat különösebb beruházás nélkül megoldhatja némely termékének, vagy a termék egy részének előállítását. Ezzel lényegesen népgazdasági haszon is jelentkezik. Ugyanakkor érdekelt a munkavállaló is, aki nem tud a gyárakba bejárni és így odahaza végezheti el a munkát.

Szegeden és környékén az elmúlt években nem volt különösebb szükség a bedolgozói rendszerben rejlő lehetőségek kiaknázására, hiszen volt olyan felesleges munkaerő, amely a gyárak telephelyein is szívesen vállalt munkavégzést. Manapság azonban időszerűvé válik a bedolgozás felhasználása.

Egy-két szegedi vállalat már kezdeményező volt a múlt évben is. A konzervgyár például jelentős számú falusi asszonyt és leányt fog-

lalkoztatott előkészítő munkára.

Létszám és keresetek

Régebben a minisztériumi vállalatok nem foglalkoztattak otthon dolgozó embereket, mert a merev munkai jogszabályok ezt nem tették lehetővé számukra. Másrészt a bedolgozók is hátrányosabb helyzetbe kerültek, mint a gyáriak, mert őket nem illette meg az a kedvezmény, mint az üzembe bejártokat. Nem részesülhettek nyereségben, fizetett szabadságban, munkaruhát sem kaptak és a keresetük is kevesebb volt. Ezért kisebb volt az érdeklődés is részükrol.

A szövetkezeti ipar, szabaddb gazdálkodási lehetőségei között, nagyobb eredményeket ért el a bedolgozói rendszer megvalósításában. Jelenleg a szövetkezetekben 790 ember végez bedolgozói munkát, legtöbbször, 650-en, a háziipari szövetkezeteknek dolgoznak. A Siketek Ktsz-e, az Univerzál Ktsz., a NIVÓ Ktsz., a Papírfeldolgozó Ktsz., a Tömegcikk Ktsz és a Bórdíszmű Ktsz alkalmaz bedolgozókat. A szövetkezetek alapszabályai további lehetőséget biztosítanak, s így az idén újabb 3—400 ember juthat keresethez, munkához a bedolgozás révén.

Az állami vállalatok csak ebben az évben léptek valamit előbbre, mivel a bedolgozók hátrányos helyzetbe kerültek. A szövetkezetek alapszabályai további lehetőséget biztosítanak, s így az idén újabb 3—400 ember juthat keresethez, munkához a bedolgozás révén.

A bedolgozók keresetei igen változó, aszerint, hogy ki hány órát dolgozik, illetve mennyi készírt ad le a vállalatnál, vagy a szövetkezetnél. Általában 600—1000 forint körül vannak a keresetek, de előfordul ennek a két-háromszorosa is.

További lehetőségek

Több üzem nem szabályozza megfelelően a bedolgozókat megillető juttatásokat. Ez a tény nem csupán szegedi jelenség, hanem országosan is így van. Erre felhívták az illetékes minisztériumi szervek és a SZOT is. Most készül a bedolgozókra vonatkozó egységes rendelkezés, amely tisztázza a legfontosabb dolgokat. Lényeges pontja lesz, hogy munkaviszonynak ismeri el a bedolgozói rendszerben végzett munkát, s így a bedolgozókat is megilleti jó néhány juttatás, mint például a fizetett szabadság, nyereségrészesedés, prémium, társadalombiztosítási szolgáltatások.

A szakszervezetek támogatják a bedolgozói rendszer további kiszélesítését, amelynek az útjából lassan elháruinak a korábbi akadályok. Szegeden és Csongrád megyében több olyan vállalat működik, amely termékeit, vagy annak egy csoportját kiadhatja bedolgozói munkaként, például a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat, a konzervgyár, a Paprikafeldolgozó Vállalat, a Hódmezővásárhelyi Divat Kötöttárugyár és természetesen a kisipari szövetkezetek.

Az SZMT Elnöksége felkéri a szakszervezeti szerveket, hogy kezdeményezzék a vállalat gazdasági vezetőivel a termékcsoportok felülvizsgálatát abból a célból, hogy melyek adhatók ki bedolgozásra.

közgyűléssel kezdődött a három napos tudományos tanácskozás, mely iránt külföldön is nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Ember Győző akadémikus, a társulat megbízott elnöke a jubileumi közgyűlést megnyitó beszédében megemlékezett arról a fájdalmas veszteségről, amely a társulatot érte Molnár Erik akadémikusnak, a társulat elnökének elhunytával.

Ezután Berend T. Iván főtitkár részletes beszámolót tartott a történelmi társulat elmúlt évi sokrétű tevékenységéről és vázolta a soron következő feladatokat.

A beszámoló kitért a feladatokra. Ezek között említette meg, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére a társulat tudományos emlékülést rendez, majd ezt követően a Tanácsköztársaság 50. és felszabadulásunk negyedszázados évfordulójának évében nemzetközi ülésszakot készít elő.

Az ünnepi közgyűlésen a társulatban végzett munkájuk elismeréseként átadták a Molnár Erikról elnevezett emlékművet Pach Zsigmond Pál akadémiai levelező tagnak és a 70 éves Lederer Emma és Szabó István történészeknek.

Ezután a tisztújító közgyűlés elnökévé Ember Győző akadémikust, az Országos Levéltár főigazgatóját, titkárrá L. Nagy Zsuzsát választották meg.

A közgyűlés után a Kereseti temetőben megkoszorúzták a társulat volt elnökének, Molnár Eriknek, valamint Horváth Mihálynak és Szilágyi Sándornak, a társulat alapító tagjainak sírját.

Vízügyi tapasztalatcsere

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság rendezésében kétnapos vízügyi tanácskozás és tapasztalatcsere kezdődött kedden Gyöngyösön a vízügyi szolgálat, továbbá a termelőszövetkezetek mintegy száz szakemberének részvételével. A tanácskozás előadói hangsúlyozottan mutattak rá az öntözés nagy hasznára a szőlőtermelésben.